

Formidabel selvfejrning. Eventyrernes Klub fylder 80 år og har udsendt et pragtværk, der vil skabe uro i blodet hos fremtidige generationer – og få nutidens til at føle, de er gået glip af ret meget her i livet.

Stik af

Af BO BJØRNVIG

Alex Frank Larsen (red.): *De Eventyrlige. Jorden rundt i 80 år med Eventyrernes Klub. 650 sider, rigt ill. 399,95 kr. Turbine.*

Hvad er en eventyrer? Journalisten og rejsebogsforfatteren Hakon Mielche udnævnte i sin tid sin »højagtede læser« til at være »meget mere Eventyrer end alle Medlemmer af de professionelle Eventyreres Klub tilsammen. De (læseren, red.) har nemlig mod til at leve i Europa hver eneste Dag af Deres Liv« og overleve en dagligdag, hvor man konstant er udsat for »at blive plyndret til Skindet af hensynsløse Røvere med guldtræsset Kasket og Mappe under Armen. Vi andre – de saakaldte Eventyrere – er for fegde til at kunne udholde dette ustandselig Pres og de tusinde andre Farer: vi stikker af nu og da.«

Mielche var nummer 36 ud af foreløbig 468 medlemmer af Eventyrernes Klub og ikke et af de mindst interessante. Men det gælder for hele forsamlingen, at der ikke er den hvide plet eller udørk eller det brændpunkt eller ufremkommelige vildnis, hvor de ikke har sat deres ben. Og i *De Eventyrlige. Jorden rundt i 80 år med Eventyrernes Klub* bliver de ved med det, side op og side ned, illustreret med mageløse fotos:

I ly af mørket sniger Morten Kirckhoff (medlem nr. 459) og fotografen Jan Elhøj sig ind på en russisk militærbase i Kazakhstan for at nå frem til den hangar, hvor russerne gemmer to af deres ubrugte rumfærger. Tro kopier af den amerikanske rumfærge, som spioner havde skaffet nøjagtige oplysninger om.

Kun én »Buran«, som færgen kaldes, blev sendt op ubemandet, og den landede sikkert efter nogle få kredsløb i 1988. Herefter slap pengene op, og rumfærgerne blev puttet i mølposen.

Fra Morten Kirchhoffs dagbog: »De sidste to km er et inferno af pigtråd, voldgrave og betonmure, som vi langsomt forcerer uden at skade noget eller os selv.« De bryder ind i hangaren og når i bælgmørke frem til en stor

hal, og »der står der noget stort. Midt i hallen tegner sig en svag silhuet af nogle gigantiske fartøjer. På størrelse med to jumbojetter. To intakte Buraner.«

De overnatter på en platform højt oppe, for ikke at blive opdaget, og ved dag gry går de på opdagelse: »Nu sidder vi så her i kosmonauternes sæder og ser på displays, elektroniske dimser og bøger med gamle tegninger. Historiens vingesus og vi er kun os.«

Så er det, man lige når at ærgre sig over det manglende foto – kun for at blade og finde billedet med de to foran Buranen over et helt opslag!

Morten Kirchhoff opsøger glemte og forladte steder – hospitaler, private hjem, fabrikker – tidslommer, som ingen interesserer sig for mere. De findes overalt, langt ude på landet og midt i storbyer. Uset sniger han sig ind og indsuger atmosfæren: »Når vi træder ind og ser os omkring, kører to film oven i hinanden. Den ene viser forfaldet, tomheden og det 'døde', mens den anden, som kører i

underbevidstheden, viser livet som det udspillede sig her.« Især glemte steder i Danmark fascinerer ham, for her kan han leve sig bedre ind i, hvordan livet var i de nu uddøde steder.

Eventyret venter de mærkeligste steder, også lige foran næsen på én. For dem, der vil.

SØMANDEN Søren Alexander Dahl (medlem nr. 97) og mejeristen Jacob (alias Jack) Bøgh (medlem nr. 75) mødte tilfældigt hinanden i Santa Barbara i Californien i 1922. Dahl var deserteret fra den amerikanske hær i 1917 og efterlyst, men skrev for San Francisco Examiner under navnet Mr. Hacket. Han får Bøgh ansat på avisen, og Bøgh bliver sendt ned for at dække borgerkrigen i Mexico, hvor han tilfældigt stedes for en officer i regeringshæren, der er dansker, kaptajn Hööse. Hööse

mener, en reporter bør skildre tingene indefra, og indruller Bøgh i hæren med prangende uniform, oppasser og mustanghest.

Under en træfning ligger Bøgh bag en stor sten og hører en fjendtlig oprører bande på amerikansk med »uforfalsket Vendsyssel-Akcent«. Bøgh råber: »Hvad Fanden laver du, Dahl?« Dahl svarer: »Er det Jack? Jeg kommer over til dig, så hold op med at skyde et Øjeblik.«

Det viser sig, at Dahls falske identitet var blevet afsløret, og at han på vej til fængslet sprang ud af togtoilettets vindue og meldte sig til den mexicanske oprørshær.

De aftaler, at Dahl skifter side, og Bøgh skriver: »Mine Soldater kiggede forbavset, da Dahl kom ridende med sin Deling. Godt var det, vi ikke havde skudt på hinanden.«

Dahl bliver udnævnt til løjtnant, mens Bøgh får en medalje for sit kup.

I 1939 melder Bøgh sig på finsk side i

Vinterkrigen mod Sovjetunionen og »den første Mand jeg mødte i det danske Frikorps, var sergent S.A. Dahl. Han er altid en sikker Mand, hvor Eventyret kalder,« mindes Bøgh.

Mange kæmper for noget – som de oprindelige folkeslags rettigheder og mod naturødelæggelserne – men det er ofte mere eventyret, der kalder, indrømmer blandt andet Kai Vittrup (medlem nr. 461), der har haft en række høje operative politi-poster i udlandet: »Det er jo ikke for at komme ud og frelse verden, at jeg har valgt at tage ud til en række af verdens brændpunkter. Det er eventyret.«

Andre er blevet »vakt«, som Niels Ole Sørensen (medlem nr. 433), der blev aktivist for Guatemalas indianere, da landets militær dræbte over 100.000 indianere og jagede en million på flugt for at give olieindustrien frit spil i junglen. Det var ikke ufarligt.

Også Peter Bang (medlem nr. 336) er ramt efter et besøg på nogle små øer i Mikronesien i Stillehavet, som han boede på for 30 år siden: Korallrevene er døde, og øerne truet af havstigning. Når man er på en ø, der måler 700 gange 400 meter, og hvor det højeste punkt er tre en halv meter over havets overflade, kan en tyfon betyde liv og død. Bang oplever en tyfon ...

Men der er andet, der kalder end vildmarken: kvinderne. Eventyrernes Klub er kun for mænd, fordi nogle af de få kvinder, man optog i starten, blev for besværlige, klagede over mandehørmene og dannede deres egen klub.

Man forstår dem godt, for det fremgår klart, at eventyrerne i høj grad søgte ud i verden for at opsøge eventyr med de lokale kvinder. Og dén side af eventyret hører med til deres fortællinger, men sidder der kvinder med ved det runde bord i klubhuset i Nyhavn, dør den.

Lige her slipper man i bogen lidt for let om ved det ved kun at omtale to af de syv kvinder, der nåede at blive medlem, inden

weekendavisen.dk

KAMPEN OM MENNESKET

– ET FILOSOFISK SEMINAR

13.-19. JANUAR 2019 #/ www.testrup.dk

TESTRUP
HØJSKOLE
FRIE
AKADEMI®

Den grønlandske treårsekspedition 1931-34 blev ledt af Lauge Koch (i midten, medlem nr. 13), der her ses med to kolleger i isbjørneskind. På modsatte side ses et ukendt klubmedlems scrapbog fra 1920'erne og Hakon Mielche som ugebladsattraktion i 1970.

mandeklubben lukkede sig, nemlig Estrid Good (medlem nr. 8), der var forlægget for den fatale kvinde Barbara i Jørgen-Frantz Jacobsens klassiker af samme navn, og forfatteren Estrid Ott (medlem nr. 46). Men ellers er den side af eventyret stort set lagt på is. Den slags taler man i dag kun om i lukket selskab.

DE EVENTYRLIGE er sprængfuld af utrolige og vanvittige og rørende og oprørende historier, fra Peter Freuchen (medlem nr. 1), der stiftede klubben i 1938, til Jakob Urth (medlem nr. 468), der besteg Mount Everest i maj i år. Så godt som alle med en pointe i form af livsmod eller bare mod. Det er ramasjang på højeste plan. Nogle udsendes og får ansvaret for flere hundrede tusinde tyske krigsfanger i Rusland under Første Verdenskrig, længe før klubbens start. Andre gennemtrawler ørkner og tundraer og is-ødemarker og jungler og bestiger de højeste tinder. Der er krigerne, som kæmper overalt, hvor der er bud efter dem, og lægerne, som gør ligeså på den »modsatte front«. Der er de kendte som Troels Kløvedal, Ib Michael, Eske Willerslev, Andreas Mogensen og Jakob Holdt, der i en interessant artikel om Jamaicas ludere nok engang helgenkærer sig selv. Og gode hyldestartikler om de gamle

kæmper Jens Bjerre og Knud Rasmussen og en lidt overgearet én om journalisten Jens Nauntofte. Men små skønhedsfejl i et sådant pragtværk hører med, eventyrerne beretter selv forbløffende ærligt om deres fejltrin. For de ved, at det hører med til en god historie – alt det, der gik galt. Som Bjørn Harvig (medlem nr. 447) siger: »Hvis du ikke kan fortælle om det, du har oplevet, er det ikke noget eventyr.« Alex Frank Larsen (medlem nr. 454) har redigeret, holdt forbilledligt sammen på tropperne og selv bidraget med mange tekster, kun undrer ét: Hvorfor ingen samlet oversigt over bogens indhold? Er det bevidst, fordi det skal ligne det, en eventyrer står over for: ukendt land? Hvor man ikke véd, hvad der venter én over næste bakkekam eller bjergpas? Eller på den anden side af floden? I så fald lykkes det, og mange gange tror man, det er løgn!

Lyt til artiklen
Hør Bo Bjørnvig læse sin artikel op på weekendavisen.dk (for abonnenter).

Morten Kirckhoff, Jan Elhøj og den kazakhstanske rumfærge Buran. ALLE ILLUSTRATIONER FRA BOGEN

Fængslende. Den amerikanske narkobetjent, der ledte jagten på verdens mægtigste narkogangster, Joaquín »El Chapo« Guzmán, tegner i en ny bog et medrivende portræt af dem begge.

Cowboy og Stumpen

Af MAGNUS BODING HANSEN

Andrew Hogan & Douglas Century: Jagten på El Chapo. Oversat fra engelsk efter »Hunting El Chapo« af Nikolaj Kvistgaard Johansen. 352 sider. 299,95 kr. HarperCollins.

Hvordan blev en analfabetisk appelsinsælger fra Sierra Madre-bjergene verdens rigeste forbryderboss? Og hvordan blev han fanget af en bonderøv, der bare gerne ville have været færdselsbetjent hjemme i Pattonville, Missouri? Det svarer Andrew Hogan på i en adrenalinpumpet bog om sin jagt på den mexicanske superskurk. Som specialagent ved det amerikanske narkopoliti, DEA, anførte han den menneskejagt, der i 2014 kulminerede i anholdelsen af El Chapo på Hotel Miramar i resortbyen Mazatlán.

13 år tog det. Og i 2015 undslap han så endnu et højsikkerhedsfængsel gennem endnu en tunnel. Selvom han i 2016 blev fanget igen og udleveret til USA dagen før Trumps indsættelse som præsident i 2017, så er amerikanerne tilsyneladende ikke mere sikre på, at farcen nu er slut, end at de spærrer Brooklyn Bridge helt af, hver gang han fragtes over den på vej til retten i en kortege på 12 pansrede biler.

Dobbeltportrættet fungerer godt. Der er flere ligheder mellem El Chapo, Stumpen, og Hogan, der bliver kaldt Cowboy af sine kolleger, fordi han er en rigtig kraftkarl. De er begge arbejdsnarkomaner og kontrollfreaks. Hogan lærer nummerplader og telefonnumre udenad. El Chapo hænger sig i »bagateller som prisen på flybrændstof«. Trods sit ry for koldblodighed (som er velfortjent – flere tusinde mord har han erkendt i et interview, selvom han i retten benægter alt), er den berygtede forbryderbagmand varsom med at bruge vold: »Når hans løjtnanter rapporterede et alvorligt problem, en overtrædelse, der burde give dødsstraf, så gennemførte Chapo sin egen version af en politiefterforskning (...) På sin egen måde var bagmanden drevet af en konstant tørst efter viden, præcis ligesom mig. Chapo ønskede at forstå hver en detalje af operationen, selv de på overfladen mest rutinemæssige og kedelige ting. Dette behov for altomfattende viden grænsede til en tvangshandling.«

Det meste af tiden udfører Hogan tålmodigt politiarbejde med organisationsdiagrammer og telefonovervågning. Han afslører dygtigt El Chapos brug af metoden spejling, hvor alle beskeder til ham går igennem mellemmand, der modtager dem på én mobil og sender dem videre fra en anden. Det er fascinerende læsning. Og bedre end nogen kriminalroman, når agenterne som her må sjusse sig frem til, hvem der gemmer sig bag et alias: »Hurtigt googled jeg navnet Chaneke. Ligesom så mange andre af ordene i skrivelserne viste det sig at være en fonetisk skrivefejl. Chaneques var i virkeligheden en ud af de hundredvis af guder og ånder, som de gamle aztekere dyrkede (...) I aztekisk

tradition var chaneques skovens vogtere, der overfaldt indtrængere og skræmte dem så slemt, at deres sjæle forlod deres kroppe. Denne Chaneke af Første Rang var også en slags vogter, Chapos direkte mellemmand. I beskederne refererede arbejderne tit til Chaneke som 'Secré'. 'Det må betyde, at han er Chapos sekretær,' sagde jeg.« Da Vinci-mysterie-agtigt.

Meget af historien er skrevet før, men detaljerne løfter den. Ét er at høre om en overdragelsessum, noget andet er som her at se den for sig som »elastikomviklede bundter i en chokoladebrun Gucci-tasker«. Det samme gælder det skjulte kamera »i et nøglevedhæng, der lignede en almindelig elektronisk bilnøgle«. Eller de ubehjælpeligt stavede Chapo-sms'er som den her: »Sy pero no tyene pura kosyna mannan en la mana le pone mynysply.« Og så er der kigget ind i den ofte spartansk klædte skurks klædeskab, hvor der ligger 50 skotøjsæsker og et Jaeger-LeCoultre-ur i roseguld med safirindlæg. Han foretrækker billige vinylsofaer og Walmart-plasticborde, men kan også fråse og har i de fleste af sine huse højteknologiske tunneller i badekar, som åbnes ved at stikke lange, skinnende dimser ind i et hul ved siden af spejlet.

Mere substantielt interessant er det, at der ikke fandtes en samlet amerikansk indsats for at fange Guzman, før Hogan kom til. Samt hvor mange amatørfejl agenterne begår. De er plørefulde og på stripkub aftenen før et vigtigt morgenmøde med en af Chapos hvidvaskere. CIA og DEA modarbejder konstant hinanden, og mexicanerne lækker hele tiden til Chapo. Og da DEA og det mexicanske marinekorps fanger ham, har de ikke planlagt en exitstrategi.

Lige så præcis, Hogan er her, lige så tendentios er han i andre passager. »Var det sikkert at flytte min hustru og vores små sønner syd for grænsen? De fleste DEA-agenter ville aldrig så meget som overveje at ansøge om et job i Mexico af frygt for at blive kidnappet eller dræbt,« spekulerer han eksempelvis – selvom familien boede i velhaverkvarteret Condesa, der er tryggere end mange amerikanske byer. Hogan lader sig også fotografere iført en sort kasket uden logo, som han har stjålet fra El Chapo. Han er mere troføjæger end idealist, hvilket han dog i det meste af bogen skjuler noget bedre.

Hvordan føltes det så at fange verdens mest berømte forbryder? Tomt, fortæller Hogan, som mandag morgen efter fangsten tog direkte på arbejde: »Jeg gik tilbage til mit skrivebord og hørte en anden agent snakke om at lokalisere mobiltelefoner som led i hans egen narkoefterforskning. Jeg følte mig usikker, og kontoret syntes at gynge. Jeg mærkede et pludseligt fald i mit blodtryk, og jeg fik kvalme, som om jeg skulle kaste op lige der ved mit skrivebord. Jeg havde troet, jeg ville føle mig euforisk efter Chapos pågribelse, men jeg følte det modsatte. I løbet af de næste par dage forsøgte jeg at ryste det af mig, men tomrummet blev bare større.«

